

РЕСПУБЛИКАНСКИЙ КОНКУРС СОЧИНЕНИЙ

*«История моей семьи – страница истории
моей Республики»*

СОЧИНЕНИЕ

Ший вахаре йита лар.

Ученица 7 «Б» класса
МКОУ «СОШ №5 с.п. Новый Редант»
Малгобекского муниципального района
Республики Ингушетия
Льяновой Дианы Иссаевны
Руководитель: Льянова Мерет Хусейновна -
учитель ингушского языка и литературы.

Даькъал хилда, даькъал хилда,

Т1ема ала д1абайна ди!

Адамашта кхы ма голда

Цхьаккха т1ема балан ди!

С.Б. Аушев

Маьршача сага вахара духъала дукха халонаш оттаяь Сийлахь – Даьхен боккхача т1емо. Къизеи низ болашеи вола моастаг1 вар вайх летар. Цул унзараг1а бола т1ом хиннабарий-теш? Цудухъа цунца дувзадenna мел дола х1ама дагакхаба декхарийла да вай. Цхьаккха х1ама дицдалийтa а йиш яц.

Сийлахъа – Даьхен боккха т1ом вай исторен балан оаг1онаш я. Мел адам диссад ц1а ца доаг1аш, мел наьха тийна вахар х1алакдаьд цу т1емо. Нийса яьхад вай даьша «Т1емо во1 ваьвац, т1емо во1 вийнав.» Вайна йовз т1емо адама т1аена халонаш, цо духъала оттаяь новкъарленаш, йовз йийца харцо.

Х1аьта ер сочинени са хетае безам бар сай даь даь вешийна Льяннаькъан Эскара во1а Мухтара. Цун вахар дагадехача, цун эздий оамалех йолча, цох мел яьхккача деналерча оамалех ма дарра д1адувца могоаргдий-хьох аьнна хетт сона. Майра, денал гойташ т1ем т1а лийтачарех вар са даь-даь воша а. Из ваьвар эзар ийс б1аь ткъаь шоллаг1ча шера Шолха Пригородни районе. Вахаро боча ваьккха лийнавац из. Беррига г1алг1ай санна хъаьнала къа а хьегаш баьхача дезале кхийна вар из. Цо иштта чакхяьккхар Буро т1ара Военни училище.

Миччахъа вале а саг, сагал доаллаш хила веза,-оалаш хиннад цо. – Саг ва из, нагахъа санна, бакъдар дувцаш, Даьхе езаш из вале, х1анна аьлча цо из оалар

шийна яйнаяр цунна вахара наькъа т1а: харцо, шелал, моцал, г1елал, тийшаболх, т1ом.

Т1ом из деррига морцаш бола ала ба. Сатийна кхоане, сийрда вахар, берий сатем, из деррига дохаде г1ерташ хинна лаьржа морх яр из вайна т1аенар эзар ийс б1аь шовзткъа цхьоалаг1ча шера. Ца безаш, ца бехаш, тийшача балхаца вай лаьттара маьршале йохаеш ц1ераца т1абера из т1ом «Шин кога т1ара аькха дар из» - вай моастаг1. Из гоавар эшаве камаьхалла яьккхар вай Везача Дала. Доастама а зовза а боацаш майра моастаг1чоа духьал эттар уж, яхь йола к1антий царех вар са даь даь воша а.

Из т1ем т1а вода Буро т1ара военни училише яьккха лейтенант а волаш. 114-й отдельной Чечено-Ингушской кавалерийски дивизионе командир вар Хаджи-Умар Мамсуров, комиссар вар Муслим Гайрбекович Гайрбеков. Цул т1ехьаг1а цунах хьаю отдельни кавалериски дивизион. Цар дивизион т1ом беш хиннай Дон яхача хи йисте. Са даь-даь воша командавать деш хиннав разведчики группа. Из т1ом барах цун еннаяр Орден Мужества. Дика ха я из бакь дуненчу д1аваха, цхьабакьда, из вицвенна вац, х1ана аьлча тийна ваьхар- кхелхача вицлу, наха ваьхар- даиман вах наьха дегашка, наьха уйлашка, наьха сакхетаме.

Мел шераш д1аахарах вай бицбалийта йиш яц уж дийнабараш а байнараш а вай даим дагалоаттабергба байначарна сий а деш дийначар юхь а еш. Т1ом а т1емахой а дага кхабар а- машаран лард йоллар да. «Хинна бала бицлой керда бала т1абоаг1аргба» - оал вай даьша.» Вай дегаш дета мел лу, дицдалийта йиш яц мел маьхе да вай таханара ираз.

Ха цхъан даькъе лаьттаяц цхъанна а хана. Хане ший хувцамаш ду, ший лар ютт вахаре. Иштта саго а ютт ший лар дйнен чухь. Цо йита лар йовзийташ яздаь да Мовлит Висаитов «От Терека до Эльбы», Х.Д. Ошаева «Слово о полку Чечено - Ингушском» яха книжкаш т1а. Х1анз дунен т1а парг1ато ессай вайна хам бе хой вай паччахьалкхе я, наха зуламе воацаш ший мехка доал деш президент Евкуров Юнус-Бек ва.

Дала юха ма боаг1алба вайна т1ема ала, т1ема балан ди.